ZWIĄZEK SPÓŁDZIELNI ZAROBKOWYCH I GOSPODARCZYCH
IM. KS. PIOTRA WAWRZYNIAKA
POZNAŃ, PLAC WOLNOŚCI 18 m. 14 TELEFON nr 27-92

BIULETYN PRASOWY

Nr 11 Data stempla pocztowego

I.

SPÓŁDZIELCZOŚĆ MLECZARSKA NA POMORZU W ROKU 1936

Mimo ciężkich warunków i dużej konkurencji spółdzielczości mleczarskiej niemieckiej, spółdzielczość polska na Pomorzu rozwija się z roku na rok. Potwierdzają ten fakt również dane za rok 1936). Wykazują one, że we wszystkich pozycjach nastąpiła poprawa w stosunku do roku 1935. Powiększyła się ilość spółdzielni z 27 na 32. Wzrosła również dostawa do mleczarń spółdzielczych z 47 004 540 kg w r. 1935 na 61 636 642 kg w r. 1936. Poza tym wzrosła wartość majątku spółdzielni tych z 2 029 233 zł na 2 350 000 zł i wielkość kapitałów własnych i redukcyjnych z 1 361 572 zł na 1 701 667 zł. Bezwarunkowo rok 1936 był dla mleczarń pomyślny z powodu dużych zbiorów pasz i większej mleczności krów. Nie tylko jednak tym warunkom zewnętrznym należy przypisać poprawę jaka uwidoczniła się w stanie spółdzielni mleczarskich. Główne jej przyczyny leżą w warunkach wewnętrznych, głównie w skutkach sanacji spółdzielni i wzroście ich prężności administracyjnej.

II.

25-LECIE BANKU LUDOWEGO W NOWYM KRAMSKU

Bank Ludowy w Nowym Kramsku w Niemczech obchodził w ostatnich dniach 25-lecie swego istnienia. Cały ten ćwierćwiekowy okres swego istnienia poświęcił wspomniany Bank pracy dla utrzymania i rozszerzenia polskiego stanu gospodarczego w swej okolicy. Z zadania tego wywiązał się stale doskonale, czego dowodem jest zaufanie polskiego społeczeństwa w Niemczech do niego oraz stały jego rozwój. Obecnie suma bilansowa Banku tego wynosi 143 528,10 mk. Kredytów udzielił w r. 1936 na kwotę 126 855,90 mk., podczas gdy w roku 1935 na 118 653,40 mk. Wkłady oszczędnościowe wzrosły z 70 729,56 mk. w dniu 31 XII 1935 na 84 174,87 mk. we wrześniu 1937 r., a liczba kont oszczędnościowych z 119 na 158.

III.

SPÓŁDZIELNIE ZWIĄZKU SPÓŁDZIELNI ROLNICZYCH I ZAROBKOWO-GOSPODARCZYCH

Na terenie całej Polski działa obecnie około 5 250 polskich spółdzielni kredytowych, rolniczo-handlowych i mleczarskich, należących do Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych. Z liczby tej przypada na spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe 3 428, na mleczarskie 1 083, rolniczo-handlowe 207, rolniczo-spożywcze 384, i różne inne 116. W roku 1935 wszystkie łączyły następujące liczby członków: do spółdzielni oszczędnościowo - pożyczkowych należało 1 058 000, do mleczarskich 303 000, rolniczo-handlowych i rolniczo-spożywczych 108 000, do różnych 8 000.

Fundusze własne tych spółdzielni sięgały 64 milionów złotych. Spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe udzieliły pożyczek na sumę 310 milionów zł, spółdzielnie mleczarskie przerobiły 740 milionów kg mleka, spółdzielnie rolniczo-handlowe i rolniczo-spożywcze posiadały obrotu na 110 milionów złotych. Suma bilansowa zaś wszystkich spółdzielni przekroczyła pół miliarda zł.

IV.

WZROST WKŁADÓW W SPÓŁDZIELNIACH NA POMORZU

Spółdzielnie oszczędnościowo - pożyczkowe pomorskie, Górzno, Lidzbark, Kartuzy, Lubawa, Nowemiasto, Osiek, Świecie, Pelplin, Tczew, Chełmża i Tuchola wykazują znaczny wzrost wkładów w ostatnim roku. Stan wkładów u nich w trzecim kwartale 1936 r. wynosił 5 122 720 zł, w tym samym okresie 1937 roku wynosił 5 874 311 zł. W przeciągu roku podniósł się o 751 591 zł. Jest to dowodem, że wśród społeczeństwa pomorskiego wzrasta zaufanie do spółdzielni i świadomość, że spółdzielnie najlepiej służą zasadzie popierania gospodarczego tych okręgów, z których pieniądz wychodzi.

V.

WZROST POGOTOWIA PŁATNICZEGO W SPÓŁDZIELNIACH

Pogotowie płatnicze w ostatnim kwartale 1936 roku zwiększyło się w spółdzielniach Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych z 14,6% do 16,5% w stosunku do sumy pozostałości wkładów, wynosząc z końcem 1936 roku sumę 23 601 000 zł, z czego ponad 5 milionów zł posiadają w Centralnej Kasie Spółdzielni Rolniczych spółdzielnie w niej zrzeszone. Powyższy wzrost pogotowia płatniczego w spółdzielniach obecnie obejmuje tak spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe typu rolniczego, jak i powszechnego typu. Jest on w obydwóch mniej więcej równy.

VI.

POLSKA SPÓŁDZIELCZOŚĆ ROLNICZO-HANDLOWA NA POMORZU

W województwie pomorskim działa obecnie 19 spółdzielni rolniczo-handlowych. Łączą one 3 433 członków. Liczby te wykazują pewien postęp w stosunku do roku poprzedniego. Mianowicie w ostatnim roku powstała jedna nowa spółdzielnia; również ilość członków wzrosła w ostatnim roku. Obrót ich wynosił w roku 1936: 8 842 879 zł tj. 53 847 ton i 10 500 sztuk bydła. Spółdzielnie tego typu odgrywają na Pomorzu bardzo dużą rolę, przyczyniają się bowiem do spolszczenia handlu płodami rolnymi. Trzeba bowiem pamiętać, że zwłaszcza ten dział handlu jest do dziś jeszcze w większości w rękach niemieckich i to zarówno prywatnych przedsiębiorców niemieckich, jak i niemieckich spółdzielni.

VII.

SPÓŁDZIELNIE RYBACKIE

Na wybrzeżu polskim działają dwie spółdzielnie rybackie: „Polskie Zjednoczenie Rybaków Morskich Gdynia“ i „Morska Ryba“.

Pierwsza sprzedała w r. 1936 ryb morskich i narzędzi rybackich na sumę 978 917 zł. Utrzymuje ona dominujące stanowisko w handlu rybami morskimi, poławianymi na polskim wybrzeżu i odgrywa rolę regulatora cen zarówno w handlu rybami, przeznaczonymi do konsumcji jak i do dalszej przeróbki. Spółdzielnia ta oczekuje ukończenia budowy portu rybackiego w Wielkiej Wsi. Wtenczas bowiem zwiększy się jej zakres działania, ponieważ znaczna część członków, posiadających dotychczas tylko łodzie rybackie, będzie się mogła zajmować połowami na dalszych wodach przy pomocy kutrów motorowych.

Druga spółdzielnia rybacka „Morska Ryba“, powstała dopiero z końcem 1935 roku. Posiada ona własną wędzarnię ryb w Chylonii i przerabia ryby, łowione przez członków. Ponieważ przerób ryb z powodu należytego kierownictwa zapewnia członkom spółdzielni korzystny ich zbyt, podstawy ekonomiczne tej spółdzielni są zdrowe i istnieją możliwości stałego rozwoju spółdzielni.

Trudność z jaką walczą obydwie spółdzielnie polega na tym, że ceny ryb wykazują ogromne wahania, zależne od wielkości połowu, co utrudnia bardzo odpowiednią kalkulację i utrzymanie rentowności.

VIII.

POMORSKIE SPÓŁDZIELNIE ROLNICZO-HANDLOWE W III KWARTALE 1937 R.

Ubiegły III kwartał br. w działalności gospodarczej spółdzielni rolniczo-handlowych na terenie województwa pomorskiego zaznaczył się zwiększeniem obrotów towarów w porównaniu z tymże okresem roku poprzedniego o 20—25%, szczególnie w artykułach dla potrzeb rolnictwa, jak nawozy sztuczne, pasze, węgiel itp.

Obroty towarowe czynnych spółdzielni w dziedzinie skupu ziemiopłodów od rolnictwa ogólnie utrzymały się na poziomie okresu poprzedniego, natomiast na odcinkach poszczególnych spółdzielni wykazały różnice zmniejszenia lub zwiększenia obrotów w zależności od lokalnych warunków rolnictwa i spółdzielni.

IX.

ROZWÓJ SPÓŁDZIELCZOŚCI MLECZARSKIEJ W POLSCE

Spółdzielczość mleczarska w Polsce w ostatnich latach rozwija się coraz lepiej. Bardzo duży postęp zrobiła również w roku 1935 na 1936. W okresie tym wzrosła ilość spółdzielni mleczarskich z 978 na 1 083, wielkość dostawy mleka z 554 687 300 kg na 704 563 600 kg, a co za tym idzie wzrost wypłat z 47 903 700 zł na 63 758 400 zł. Przyrost dostawy mleka w procentach wyniósł w r. 1936 — 33,5%.

Spółdzielczość mleczarska województw zachodnich bierze w tym rozwoju udział. Wielkość dostaw mleka w województwie poznańskim wzrosła o 28,5% tj. z 69 552 100 kg na 89 391 700 kg, a w województwie pomorskim o 35,3% tj. z 46 012 400 kg na 62 265 000 kg.

X.

SPÓŁDZIELCZOŚĆ POLSKA ZA OLZĄ

Związek Spółdzielni Polskich w Czeskim Cieszynie obejmował na dzień 1 stycznia 1937 roku 69 kas oszczędności i pożyczek z 9 583 członkami, 5 banków spółdzielczych z 5 838 członkami, 6 spółdzielni spożywców z 1 131 członkami, 6 spółdzielni elektryfikacyjnych, 6 spółdzielni domów ludowych, 2 spółdzielnie rolniczo-handlowe, 2 spółdzielnie mleczarsko-jajczarskie i 5 spółdzielni innych. Prócz tego do Związku należy 15 osób fizycznych. Na czele Związku stoi Karol Buzek, rolnik w Końskiej. Jak niegdyś Związek Spółek Zarobkowych i Gospodarczych w Poznańskiem, tak obecnie „Związek Spółdzielni Polskich“ jest jednym z podstawowych bastionów obrony polskiego stanu posiadania na Śląsku Cieszyńskim „za Olzą“.

Odbito w Rolniczej Drukarni i Księg. Nakl. w Poznaniu, Sew. Mielżyńskiego 24